

DET KONGELIGE OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1440-

10. juli 2023

Oppdrag om solkraft og annen lokal energiproduksjon

Olje- og energidepartementet viser til regjeringens arbeid med å legge til rette for mer solkraft og annen lokal energiproduksjon og å forenkle konsesjonsprosessene for fornybar energiproduksjon.

Som et videre steg i prosessen ber departementet NVE om å svare på følgende oppdrag. Det er satt frister på hvert deloppdrag. Dersom det lar seg gjøre imøteser departementet gjerne fortløpende leveranser på deloppdragene før fristen.

1. Kartlegge og vurdere rammevilkårene for lokal energiproduksjon og -lagring og foreslå endringer ved behov

NVE bes kartlegge rammevilkårene for lokal energiproduksjon og -lagring. Med lokal energiproduksjon og -lagring menes her anlegg som er etablert av en aktør med sikte på å dekke hele eller deler av eget energiforbruk. Kartleggingen av rammevilkår skal omfatte både markedsmessige betingelser som energipriser og investeringskostnader, og offentlige virkemidler, herunder reguleringer og støtteordninger på energimyndighetenes og relevante virkemidler på andre sektorområder.

NVE bes vurdere om det er behov for endringer i eksisterende reguleringer og virkemidler for å fremme en samfunnsmessig rasjonell utbygging av lokal energiproduksjon og -lagring. Positive og negative virkninger av eventuelle forslag skal belyses.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Øystein Dalen
22 24 62 13

Dette deloppdraget bør sees i sammenheng med RMEs pågående arbeid knyttet til regulering av prosumenter i distribusjonsnettet.¹ NVE bes innhente innspill fra RME og eventuelt andre etater ved behov.

Deloppdraget skal bidra til å svare ut disse anmodningsvedtakene fra Stortinget:

«Stortinget ber regjeringen fjerne regulatoriske barrierer som hindrer lokal energiproduksjon, lokal energilagring og omsetning av energi mellom bygg.» Vedtak 548, sesjon (2021-2022).

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket og virkemiddelapparatet for å stimulere til bruk av solenergi, blant annet for å stimulere til områdeutbygginger med solenergi og nabolagsstrøm.» Vedtak 747, sesjon (2021-2022).

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fjerne regulatoriske hindre for energiproduksjon på næringsarealer og andre nedbygde arealer.» Vedtak 767, sesjon (2022-2023).

Videre bes NVE, i samråd med RME, om å vurdere et midlertidig eller tidsbegrenset fritak fra konsesjonsplikt for å etablere lavspenningsledninger til nabobygg for salg av kraft, jf. følgende anmodningsvedtak fra Stortinget:

«Stortinget ber regjeringen vurdere et midlertidig eller tidsbegrenset fritak fra konsesjonsplikt for å etablere lavspenningsledninger til nabobygg for salg av kraft.» Vedtak 16, sesjon (2022-2023).

Frist for denne delen av oppdraget settes til **7. januar 2024**.

NVE bes redegjøre for status i kartleggingen av rammevilkår innen **15. september 2023**.

NVE må i tillegg være forberedt på å bistå i arbeid med oppfølgingen av vedtaket om krav til etablering av solceller og/eller lokalprodusert energi på næringsbygg jamfør følgende anmodningsvedtak fra Stortinget:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av første halvår 2024 sende på høring et forslag med krav om at det skal etableres solceller og/eller lokalprodusert energi på alle nye næringsbygg over 500 m² utenfor LNF-områder.» Vedtak 934, sesjon (2022-2023).

Departementet vil komme nærmere tilbake til dette.

2. Vurdere potensial, tiltak og virkemidler for solenergi, og for annen fornybar kraft på nedbygde arealer mot 2030

---

¹Jamfør brev fra RME til OED av 13.03.2023 «Regulering av prosumenter i distribusjonsnettet – tekniske utfordringer som følge av innmating fra solcelleanlegg»

Stortinget har bedt regjeringen sette et mål for ny solenergi på 8 TWh innen 2030 og utarbeide en handlingsplan. Videre har Stortinget bedt regjeringen legge fram en plan for utbygging av fornybar kraft i næringsarealer, langs motorveier og i andre nedbygde arealer med mål om minst 5 TWh produksjon innen 2030:

«Stortinget ber regjeringen sette et mål for ny solenergi på 8 TWh innen 2030 og utarbeide en konkret handlingsplan som gjør det mulig å realisere målet innen revidert nasjonalbudsjett i 2024. Tiltak og virkemidler skal ikke være til hinder for rasjonell nettutvikling.» Vedtak 923, sesjon (2022-2023).

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2024, legge fram en plan med mål og virkemidler for å fremme utbygging av produksjon av fornybar kraft i næringsarealer, langs motorveier og i andre nedbygde arealer, med mål om minst 5 TWh produksjon innen 2030.» Vedtak 766, sesjon (2022-2023).

På denne bakgrunn bes NVE om bistand til departementets videre oppfølging av vedtaket.

- NVE bes vurdere potensialet for utbygging av solenergi mot 2030 gitt ulike forventninger til framtidige energipriser. NVE bes redegjøre for hva som er sannsynlig utbygging av slik energiproduksjon mot 2030 uten nye eller endrede virkemidler.
- NVE bes vurdere muligheten for å nå et mål om 8 TWh solkraft innen 2030, og hvilke virkemidler som kan bidra til å oppfylle et slikt mål. Tiltak og virkemidler skal ikke være til hinder for rasjonell nettutvikling.
- NVE bes vurdere potensialet for utbygging av produksjon av fornybar kraft i næringsarealer, langs motorveier og i andre nedbygde arealer mot 2030 gitt ulike forventninger til framtidige energipriser. Vurderingen skal skille mellom ulike produksjonsformer som sol- og vindkraft. NVE bes redegjøre for hva som er sannsynlig utbygging av slik kraftproduksjon mot 2030 uten nye eller endrede virkemidler.
- NVE bes vurdere muligheten for å nå et mål om 5 TWh fornybar kraft på næringsarealer, og hvilke virkemidler som kan bidra til å oppfylle et slikt mål. Tiltak og virkemidler skal ikke være til hinder for rasjonell nettutvikling.

Departementet mener de to vedtakene fra Stortinget nevnt over bør sees i sammenheng, og at det er hensiktsmessig at vurderinger av potensial, tiltak og virkemidler for de to vedtakene gjøres samlet. I lys av at Stortinget har bedt om en plan i forbindelse med statsbudsjettet for 2024 bes NVE gi en orientering om arbeidet med de to siste strekpunktene over innen 20. august 2023.

NVE bes også om å gjøre en forenklet vurdering av hvilke effekter en realisering av de to målene vil ha for kraftsystem, -priser og reguleringsevne i Norge og Norden. I tillegg bes

NVE om å vurdere og identifisere om det er noen områder som egner seg særlig godt for solkraftutbygging i et kraftsystemperspektiv.

Deloppdraget skal også bidra til å svare ut disse anmodningsvedtakene fra Stortinget

«Stortinget ber regjeringen kartlegge kraftpotensialet fra mindre vindmøller på gårdsbruk og hva som skal til for å realisere en satsing på dette.» Vedtak 705, sesjon (2021-2022).

«Stortinget ber regjeringen vurdere potensialet for småskala vindkraftproduksjon i industriområder, havner og ved annen infrastruktur hvor dette ikke gir nye naturinngrep.» Vedtak 724, sesjon (2021-2022).

«Stortinget ber regjeringen kartlegge potensialet for solenergiproduksjon på landbruksareal, samtidig som landbruksproduksjonen opprettholdes.» Vedtak 751, sesjon (2021-2022).

«Stortinget ber regjeringen kartlegge potensialet og tilrettelegging for solenergiproduksjon på eksisterende infrastruktur, som for eksempel parkeringsplasser.» Vedtak 752, sesjon (2021-2022).

«Stortinget ber regjeringen kartlegge potensialet for solenergiproduksjon på eksisterende infrastruktur der solparker kan etableres uten vesentlige naturinngrep, som for eksempel på parkeringsplasser, i industriområder og lignende.» Vedtak 13, sesjon (2022-2023).

NVE bes vurdere hvordan disse anmodningsvedtakene kan inngå i vurderingen av strekpunktene over, i nærmere dialog med departementet.

Frist for denne delen av oppdraget avtales mellom NVE og departementet. NVE bes gi en egen vurdering av når et slikt oppdrag kan besvares.

3. Innføring av effektgrense for konsesjonsplikt for bakkemonterte solkraftanlegg

I representantforslag 197 S (2022-2023) om en nærenergireform foreslo MDG at regjeringen gjennomgår og fjerner regulatoriske hindre for energiproduksjon på næringsarealer og andre nedbygde arealer. Ved vedtak 767 vedtok Stortinget følgende ordlyd: *«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fjerne regulatoriske hindre for energiproduksjon på næringsarealer og andre nedbygde arealer.»*

Departementet ber NVE om å vurdere om nedre grense for konsesjonsplikt eller om det ev. finnes andre tiltak som kan gi raskere utbygging av solkraft. Departementet ber NVE utarbeide et utkast med nødvendige endringer i lov og forskrift.

Frist for denne delen av oppdraget settes til **1. oktober 2023**.

4. Innføring av konsesjonspliktverdinger av sol- og vindkraftanlegg på industri- og næringsområder

Regjeringen vurderer å innføre bestemmelser som gir konsesjonsmyndighetene adgang til å unnta mindre konsesjonspliktige anlegg på industri- og næringsarealer (grå arealer) fra konsesjonsplikt. Dette vil kreve lov/forskriftsendringer.

Departementet ber NVE vurdere en slik lov/forskriftsendring og om å utarbeide et utkast til nødvendige lov- og forskriftsendringer.

Frist for denne delen av oppdraget settes til **7. januar 2024**.

5. Solkraft og plan- og bygningsloven

I lys av Prop. 111 L (2022-2023) hvor det fastsettes at vindkraft på land skal behandles etter plan- og bygningsloven i tillegg til konsesjonsbehandling etter energiloven, skal det vurderes om de samme reglene bør gjelde for konsesjonspliktige bakkemonterte solkraftanlegg. Ved Stortingets behandling av proposisjonen, jf. Innst. 483 L (2022-2023) ble det også fattet følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag til hvordan bakkemonterte solenergianlegg kan inkluderes i plan- og bygningsloven, senest innen utgangen av 2023.»

Departementet ber NVE om å vurdere om det er spesielle forhold ved bakkemonterte solkraftverk eller teknologien som innebærer at de vedtatte reglene for vindkraftverk er uegnede eller om de uten videre kan gjøres gjeldende.

Frist for denne delen av oppdraget settes til **1. oktober 2023**.

Med hilsen

Laila Berge (e.f.)
avdelingsdirektør

Øystein Dalen
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer